

Dodatok C

Program na výpočet premenlivej volatility

V tomto dodatku uvedieme celý program na výpočet premenlivej volatility, závislej od ceny akcie $\sigma(S)$, aj s výsledkami jeho jednotlivých častí.

```
(* Nacitanie realnych hodnot cien opcii *)
```

```
realnedata= Reverse[ReadList["./sap12-11-98.txt", Number,RecordLists->True]];
minimumS=Min[ Table[realnedata[[i]][[1]], {i,1,Length[realnedata]}]];
maximumS=Max[ Table[realnedata[[i]][[1]], {i,1,Length[realnedata]}]];
minimumV=Min[ Table[realnedata[[i]][[2]], {i,1,Length[realnedata]}]];
maximumV=Max[ Table[realnedata[[i]][[2]], {i,1,Length[realnedata]}]];

```

```
(* Module Black Scholes +
```

```
vykreslenie hodnot realnych dat pomocou Black Scholesa *)
```

```
BlackScholes[r_, EE_, D_, sigma_, T_, S_]:=
```

```
Module[{V,d1,d2},
```

```
  Nd[u_]:= (1.+Erf[u/Sqrt[2]])/2.;
```

```
  d1=(Log[S/EE] + (r-D+0.5*sigma^2)*T)/(sigma*Sqrt[T]);
```

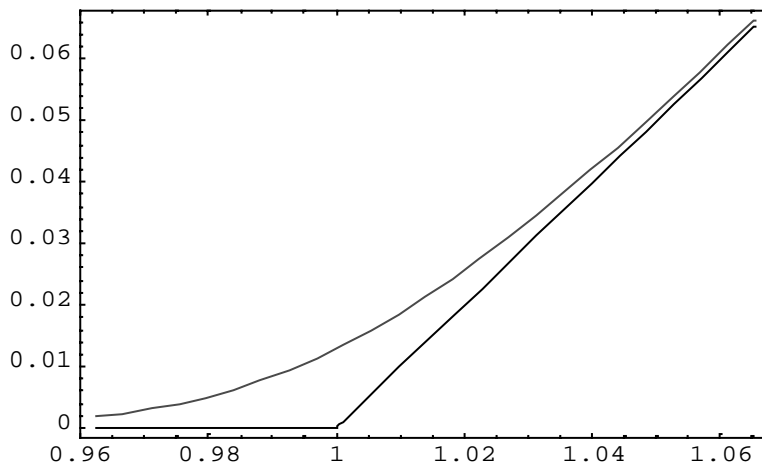
```
  d2=d1-sigma*Sqrt[T];
```

```
  V=Exp[-D*T]*S*Nd[d1] - EE*Exp[-r*T]*Nd[d2];
```

```
V];
```

```
j2=Plot[{BlackScholes[r, EE, DD, sigmahist,T, S]}, {S,minimumS,maximumS},
  Frame->True, Axes->None,PlotStyle->RGBColor[1,0, 0]];

```


Graf vytvorený pomocou Black-Scholesovej formuly.

(* Vytvorenie globalne definovanej funkcie ceny *)

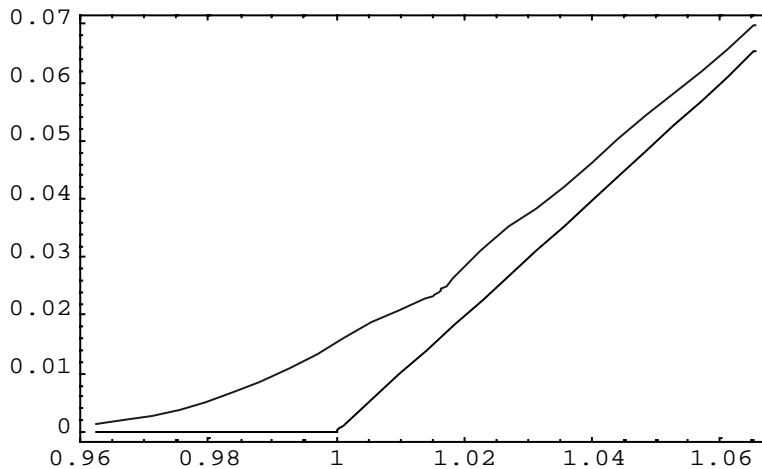
```
Vrealdata=Interpolation[ realnedata ];
```

```
Vreal[S_]:= If[S<minimumS , minimumV*S/minimumS,  
             If[S>maximumS, maximumV+ S-maximumS,Vrealdata[S]]];
```

```
j1 =Plot[Vreal[S], {S,minimumS,maximumS}, Frame->True, Axes->None,  
        PlotStyle->RGBColor[0,0,1]];
```

```
j11=Plot[Max[S-1,0], {S,minimumS,maximumS}, Frame->True, Axes->None];
```

```
j111=Show[j1,j11];
```

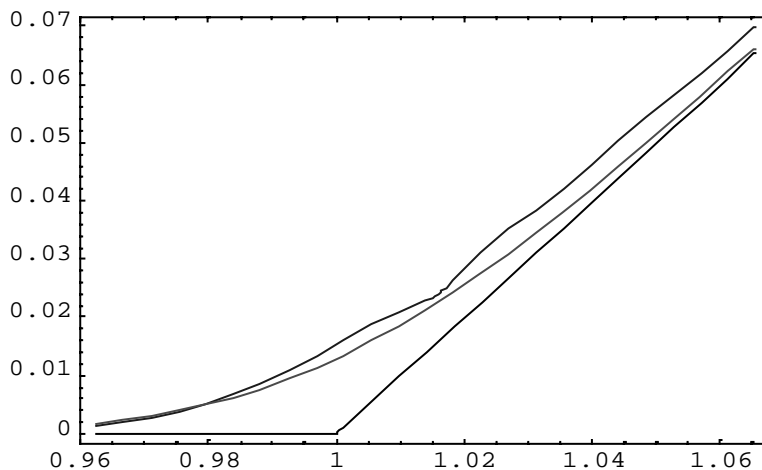

Graf vytvorený pomocou reálnych dát.

(* spojenie grafov reálnych dát s Black Scholesovymi*)

```
j3=Plot[{Max[S-1,0]}, {S,minimumS,maximumS}, Frame->True, Axes->None];
```

```
Show[j1,j2,j3];
```


Graf porovnania reálnych dát s dátami vypočítanými pomocou Black-Scholesovej formuly.

```

ImpliedVolatility[r_, EE_, DDD_, S_, T_, Vac_]:=
  sig/.FindRoot[BlackScholes[r, EE, DD, sig, T, S]==Vac,{sig,0.2}]
Do [Print[" implikovaná volatilita pre akciu ", realnedata[[i]][[1]], " je ",
  ImpliedVolatility[r,EE,DD,realnedata[[i]][[1]],T,realnedata[[i]][[2]]]
,{ i,1,Length[realnedata]}]

```

implikovaná volatilita pre akciu 0.962473684 je 0.188941
 implikovaná volatilita pre akciu 0.97099115 je 0.193546
 implikovaná volatilita pre akciu 0.979660714 je 0.200901
 implikovaná volatilita pre akciu 0.988486486 je 0.216868
 implikovaná volatilita pre akciu 0.997472727 je 0.23227
 implikovaná volatilita pre akciu 1.006623853 je 0.247571
 implikovaná volatilita pre akciu 1.015944444 je 0.225335
 implikovaná volatilita pre akciu 1.025439252 je 0.285718
 implikovaná volatilita pre akciu 1.035113208 je 0.287014
 implikovaná volatilita pre akciu 1.044971429 je 0.331462
 implikovaná volatilita pre akciu 1.055019231 je 0.338771
 implikovaná volatilita pre akciu 1.055019231 je 0.338771

```

(* Nacitanie hodnot implikovanej volatility *)
sigmaimplikovanadata=
Reverse[ReadList["./sap12-11-98-implvol.txt", Number,RecordLists->True]];

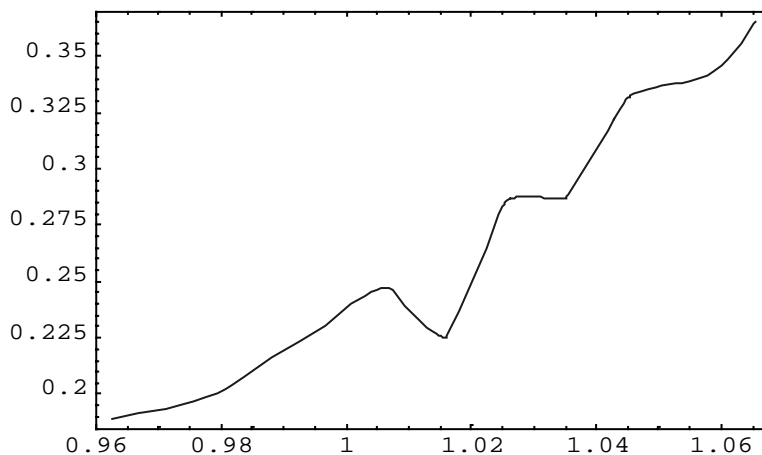
SigmaImpldata=Interpolation[ sigmaimplikovanadata];
SigmaImpl[S_]:= If[S<minimumS || S>maximumS ,
  sigmahist, SigmaImpldata[S ];

```

```

GrafSigmaImpl=
Plot[SigmaImpl[S], {S,minimumS,maximumS}, Frame->True, Axes->None,
PlotStyle->RGBColor[0,0,1]]

```


Graf implikovanej volatility pre transformované
hodnoty údajov.

(* Nacitanie balika sigma.m a zakladnych konstant *)

```
Get["./sigma.m"];
r = 0.04382548;
sigmahist=0.2;
EE = 1;
DD = 0.0145;
T = 0.024657534;

m = 20;
n = 100;
SM = 1.2;
MaxIter=30;
```

- r - bezriziková úroková miera
- $sigmahist$ - hodnota volatily získanej z historických dát pre danú akciu
- EE - hodnota expiračnej ceny (v našom prípade pre transformované dáta je táto hodnota konštantná a rovná 1)
- DD - spojité dividendový úrok
- T - čas do vypršania platnosti opcie (expiračný čas)
- m - počet časových delení
- n - počet priestorových delení
- SM - horná hranica intervalu

```
penalta=0.025*n;
```

```
MeshFunction[i_]:=
```

```
If[i < penalta,
```

```
    i*minimumS/penalta,
```

```
    If[i > n-penalta,
```

```
        maximumS + (i- n +penalta)*(SM-maximumS)/penalta,
```

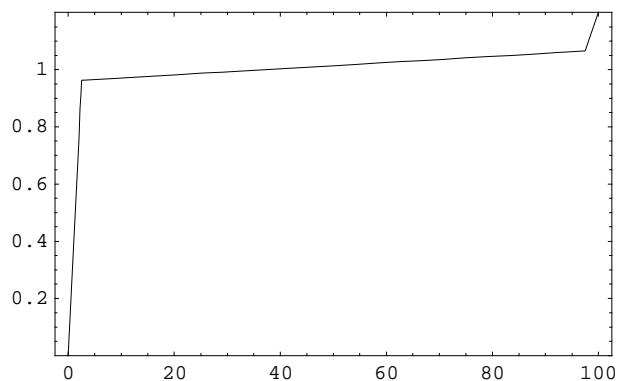
```
        minimumS+(maximumS-minimumS)*(i- penalta)/(n-2*penalta)
```

```
    ]
```

```
];
```

(* Vykreslenie funnkcie delenia intervalu (0,SM) *)

```
Plot[MeshFunction[i], {i,0,n}, Frame->True,PlotRange->{0,SM}];
```


Mash funkcia vytvorená na delenie pracovného intervalu (0, SM).

```
(* Vytvorenie startovacej hodnoty funkcie sigma *)
```

```
sigma=Table[sigmahist, {i,1,n+1}];
```

```
(* Vytvorenie vektora realnych dat *)
```

```
V=ValueList[r, EE, DD, sigma, T, m, n, SM];
```

```
VRealneData=Table[
```

```
Max[
```

```
    Max[MeshFunction[i-1]-EE,0.],
```

```
    If[MeshFunction[i-1]<minimumS || MeshFunction[i-1]>maximumS ,
```

```
        V[MeshFunction[i-1] ],Vreal[MeshFunction[i-1]]
```

```
    ]
```

```
],
```

```
{i,1,n+1}];
```

```
(* Zistenie minimalneho a maximalneho platneho indexu *)
```

```
Do[ If[ MeshFunction[i-1]<minimumS,imin=i +1 , ]
```

```
    ,{i,1,n+1}];
```

```
Do[ If[ MeshFunction[i-1]>maximumS,imax=i -1 , ]
```

```
    ,{i,n+1,1,-1}];
```

```
Print[" Minimalny realny index ", imin];
```

```
Print[" Maximalny realny index ", imax];
```

```
" Minimalny realny index " 4
```

```
" Maximalny realny index " 98
```

```
(* Vlastne jadro programu *)
```

```
(* Prirastok v delta *)
```

```
deltasigma=2/EE;
```

```
(* Iteracny cyklus na postupne zlepsovanie sigma *)
```

```
Do[
```

```
Print["Iteracia ", iter];
```

```
V=ValueList[r, EE, DD, sigma, T, m, n, SM];
```

```
Do[
```

```
    novesigma = sigma[[i]] - (V[MeshFunction[i-1]] - VRealneData[[i]])*deltasigma;
```

```
    novesigma =Max[0.*sigmahist, novesigma];
```

```
    sigma=ReplacePart[sigma, novesigma, i]
```

```
    ,{i,imin,imax}];
```

```
Do[ sigma=ReplacePart[sigma, sigmahist, i] ,
```

```
    {i,1,imin-1}];
```

```
Do[ sigma=ReplacePart[sigma, sigmahist, i] ,{i,imax+1,n+1}];
```

```
    L1Chyba=0.;LNekChyba=0.;
```

```
    Do[
```

```
        L1Chyba=
```

```
        L1Chyba+ Abs[ V[MeshFunction[i-1]] - VRealneData[[i]] ]/(imax-imin);
```

```
        LNekChyba=Max[LNekChyba, Abs[ V[MeshFunction[i-1]] - VRealneData[[i]] ] ];
```

```
    ,{i,imin,imax}];
```

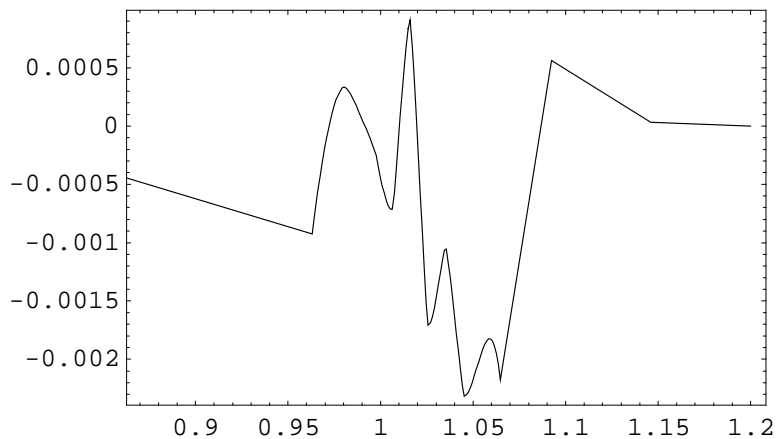
```
Print["L1 Chyba ", L1Chyba," L-nekonecno Chyba ",
```

```
LNekChyba, " MaxSigma = ", Max[sigma]];
```

```
    ,{iter,1,MaxIter}];
```

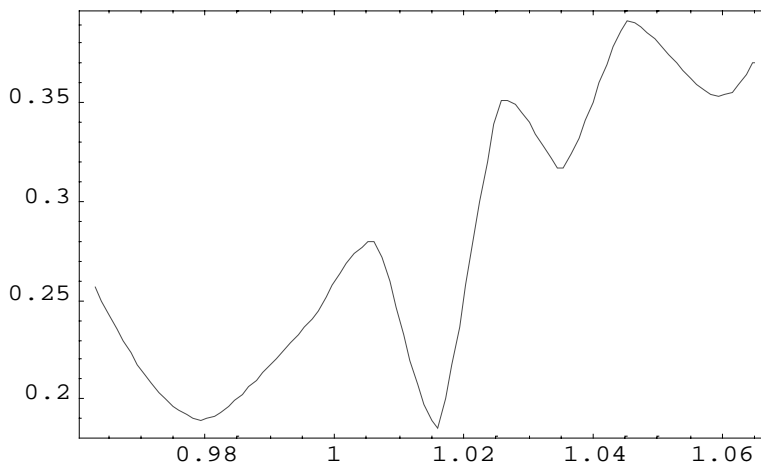
Iteracia 1					
L1 Chyba	0.00261524	L-nekonecno	Chyba	0.00461431	MaxSigma = 0.209229
Iteracia 2					
L1 Chyba	0.00244547	L-nekonecno	Chyba	0.00447085	MaxSigma = 0.21817
Iteracia 3					
L1 Chyba	0.00229026	L-nekonecno	Chyba	0.00433133	MaxSigma = 0.226833
Iteracia 4					
L1 Chyba	0.00214836	L-nekonecno	Chyba	0.00419658	MaxSigma = 0.235226
Iteracia 5					
L1 Chyba	0.00201864	L-nekonecno	Chyba	0.0040671	MaxSigma = 0.24336
Iteracia 6					
L1 Chyba	0.00190003	L-nekonecno	Chyba	0.00394322	MaxSigma = 0.251247
Iteracia 7					
L1 Chyba	0.00179292	L-nekonecno	Chyba	0.00382505	MaxSigma = 0.258897
Iteracia 8					
L1 Chyba	0.00169928	L-nekonecno	Chyba	0.00371262	MaxSigma = 0.266322
Iteracia 9					
L1 Chyba	0.00161557	L-nekonecno	Chyba	0.00360584	MaxSigma = 0.273534
Iteracia 10					
L1 Chyba	0.00154212	L-nekonecno	Chyba	0.00350459	MaxSigma = 0.280543
Iteracia 11					
L1 Chyba	0.00147831	L-nekonecno	Chyba	0.00340867	MaxSigma = 0.28736
Iteracia 12					
L1 Chyba	0.00142212	L-nekonecno	Chyba	0.0033179	MaxSigma = 0.293996
Iteracia 13					
L1 Chyba	0.00137228	L-nekonecno	Chyba	0.00323204	MaxSigma = 0.30046
Iteracia 14					
L1 Chyba	0.00132792	L-nekonecno	Chyba	0.00315085	MaxSigma = 0.306762
Iteracia 15					
L1 Chyba	0.00128744	L-nekonecno	Chyba	0.00307411	MaxSigma = 0.31291
Iteracia 16					
L1 Chyba	0.00125047	L-nekonecno	Chyba	0.00300158	MaxSigma = 0.318913
Iteracia 17					
L1 Chyba	0.00121749	L-nekonecno	Chyba	0.00293302	MaxSigma = 0.324779
Iteracia 18					
L1 Chyba	0.00118757	L-nekonecno	Chyba	0.00286821	MaxSigma = 0.330516
Iteracia 19					
L1 Chyba	0.00115954	L-nekonecno	Chyba	0.00280694	MaxSigma = 0.33613
Iteracia 20					
L1 Chyba	0.00113344	L-nekonecno	Chyba	0.002749	MaxSigma = 0.341628
Iteracia 21					
L1 Chyba	0.00110909	L-nekonecno	Chyba	0.0026942	MaxSigma = 0.347016
Iteracia 22					
L1 Chyba	0.00108622	L-nekonecno	Chyba	0.00264234	MaxSigma = 0.352301
Iteracia 23					
L1 Chyba	0.00106481	L-nekonecno	Chyba	0.00259325	MaxSigma = 0.357487
Iteracia 24					
L1 Chyba	0.00104522	L-nekonecno	Chyba	0.00254677	MaxSigma = 0.362581
Iteracia 25					
L1 Chyba	0.00102719	L-nekonecno	Chyba	0.00250274	MaxSigma = 0.367586
Iteracia 26					
L1 Chyba	0.00101014	L-nekonecno	Chyba	0.00246101	MaxSigma = 0.372508
Iteracia 27					
L1 Chyba	0.000994004	L-nekonecno	Chyba	0.00242144	MaxSigma = 0.377351
Iteracia 28					
L1 Chyba	0.000978728	L-nekonecno	Chyba	0.00238391	MaxSigma = 0.382119
Iteracia 29					
L1 Chyba	0.000964259	L-nekonecno	Chyba	0.00234829	MaxSigma = 0.386816
Iteracia 30					
L1 Chyba	0.000950549	L-nekonecno	Chyba	0.00231448	MaxSigma = 0.391444

(* Zobrazenie odchytky vypocitaneho riesenia od realnych hodnot *)
`ListPlot[Table[{MeshFunction[i-1],V[MeshFunction[i-1]] - VRealneData[[i]]},
 {i,1,n+1}], PlotJoined->True, Frame->True, Axes->None];`

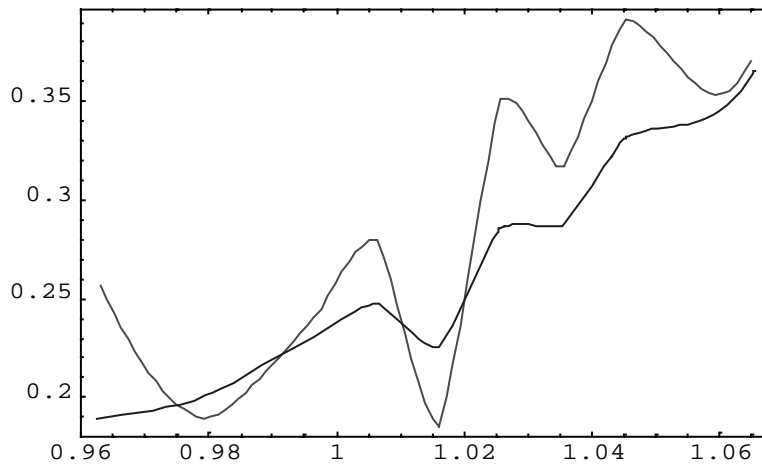
Graf odchylek premenlivej volatility od implikovanej volatility.

(* Zobrazenie grafov vypocitanej sigma a implikovanej volatility *)
`GrafSigma=ListPlot[Table[{MeshFunction[i-1],sigma[[i]]},
 {i,imin,imax}], PlotJoined->True,
 Frame->True, Axes->None, PlotStyle->RGBColor[1,0,0]];`

Graf premenlivej implikovanej volatility $\sigma(S)$.

```
Show[GrafSigma,GrafSigmaImpl];
```


Graf porovnania premenlivej implikovanej volatility $\sigma(S)$
s implikovanou volatilitou.

Pomocný program “sigma.m”

Tento program je určený na riešenie Black-Scholesovej rovnice s premenlivou volatilitou závislou na cene akcie $\sigma(S)$.

```
(* Balik sigma.m *)
(* na riesenie BS rovnice s uvazovanou *)
(* premenlivou volatilitou *)

(* Autor: Daniel Sevcovic 1999 *)
(* Datum: 7.11.1999 *)

Needs["LinearAlgebra`Tridiagonal`"];

penalta=0.025*n;

MeshFunction[i_]:=
If[i < penalta,
  i*minimumS/penalta,
  If[i > n-penalta,
    maximumS + (i- n +penalta)*(SM-maximumS)/penalta,
    minimumS+(maximumS-minimumS)*(i- penalta)/(n-2*penalta)
  ]
];

SM*(i/n)^(1/4);
```



```

ValueList[r_, EE_, D_, sigma_, T_, m_, n_, SM_]:=
Module[{V,G,a,b,c,adiag,bdiag,cdiag,SMinus,SPlus,S,TStep,VOld, VNew},

(* Module *)
(* r - uroková miera *)
(* EE - strike price *)
(* D - miera dividend *)
(* T - expiracny cas *)
(* sigma - n+1 rozmerny vektor volatility *)
(* m - pocet casovych deleni *)
(* n - pocet priestorovych deleni *)
(* SM - horna hranica intervalu *)

(* Payoff funkcia pre Call opciu *)
PayOffFunction[S_]:=Max[S-EE,0.];

(* Definicia rozdelenia intervalu (0,SM) na delacie body *)

VOld=Table[PayOffFunction[MeshFunction[i]], {i,0,n}];

TStep= T/m;

(* Vypocet tridiagonalnej matice *)
Do[
  SMinus=MeshFunction[i-1];
  S =MeshFunction[i];
  SPlus =MeshFunction[i+1];

  G[i]=2.*(
    (VOld[[i+2]]-VOld[[i+1]])/(SPlus-S) -
    (VOld[[i+1]]-VOld[[i]])/(S-SMinus)
  )/(SPlus-SMinus);

  c[i] = - TStep*(sigma[[i]]^2*S^2/(SPlus-S) + (r-D)*S)/(SPlus-SMinus);
  b[i] = 1 + TStep*(sigma[[i]]^2*S^2/((SPlus-S)*(S-SMinus)) + r) ;
  a[i] = - TStep*(sigma[[i]]^2*S^2/(S-SMinus) - (r-D)*S)/(SPlus-SMinus);

, {i,1,n-1}];

(* Stanovenie okrajovych podmienok *)
SMinus=MeshFunction[n-1];
S =MeshFunction[n];
a[n]= - TStep*( - (r-D)*S/(S-SMinus) );
b[n]=1.+ TStep*(r - (r-D)*S/(S-SMinus) );

b[0]=1.;
c[0]=0.;

(* Vytvorenie diagonal tridiagonalnej matice *)
adiag=Table[a[i], {i,1,n}];
bdiag=Table[b[i-1], {i,1,n+1}];
cdiag=Table[c[i-1], {i,1,n}];

```

```
(* Riesenie casovych diskretizacnych krokov *)
Do[
  VNew=TridiagonalSolve[ addiag, bdiag, cdiag, VOld];

(* Americka opcia *)
  VOld=Table[Max[
    PayOffFunction[MeshFunction[i-1]],
    VNew[[i]], {i,1,n+1}];

(* Europska opcia *)
(* VOld=VNew; *)

    ,{j,1,m}];

(* Vystup do tvaru interpolacnej funkcie *)
V=Interpolation[Table[{ MeshFunction[i],VOld[[i+1]] } ,{i,0,n} ]];
V
(* Koniec modulu *)
];
```